

POROVNÁNÍ EPR SYSTÉMŮ

OBALY 2016

Lukáš Grolmus
EKO-KOM, a.s.

EPR = rozšířená odpovědnost výrobce

- EPR znamená rozšířená odpovědnost výrobce za produkt, který ukončil svou životnost. Aplikace EPR dává spotřebiteli možnost předat použitý výrobek zpět výrobci, když už ho nepotřebuje.
- Cílem EPR je převést náklady spojené s nakládáním s použitým výrobkem ze spotřebitele na výrobce.
- EPR by mělo umožňovat vládě regulovat způsob jak by měli výrobci nakládat s odpady způsobem šetrným k životnímu prostředí a jejím prostřednictvím dosáhnout cílů v oblasti ŽP.

EPR = rozšířená odpovědnost výrobce

EPR by mělo být řešeno právními předpisy takovým způsobem, aby:

- Žádný ze spotřebitelů nebyl diskriminován v jeho právu převést odpovědnost za produkt na výrobce a nebo v právu vybrat si preferovaný výrobek
- Žádná obec nebyla diskriminována v jeho právu převést náklady související s nakládáním s odpadními výrobky na výrobce
- Žádný výrobce nebyl diskriminován v přístupu k EPR systému
- Nebyl diskriminován vstup na trh žádného výrobku.

Sociální rozměr rozšířené odpovědnosti výrobce k obalovým odpadům

- EPR má přimět výrobce převzít odpovědnost za minimalizaci dopadu obalových odpadů na životní prostředí a zároveň za spotřebitele převzít náklady na k životnímu prostředí šetrné nakládání s obalovými odpady
- To znamená, že všechny obce / regiony by měly mít zajištěno právo využívat výhody ze systému EPR, bez ohledu na jejich velikost populace nebo geografické umístění
- Občané / spotřebitelé by měli mít možnost se podílet na úsporách při nakládání s komunálním odpadem díky nákladům převedeným na výrobce bez ohledu na to v jaké obci žijí
  - všichni spotřebitelé by měli mít stejný přístup ke službě, kterou si zaplatili v ceně produktu

Transparentnost

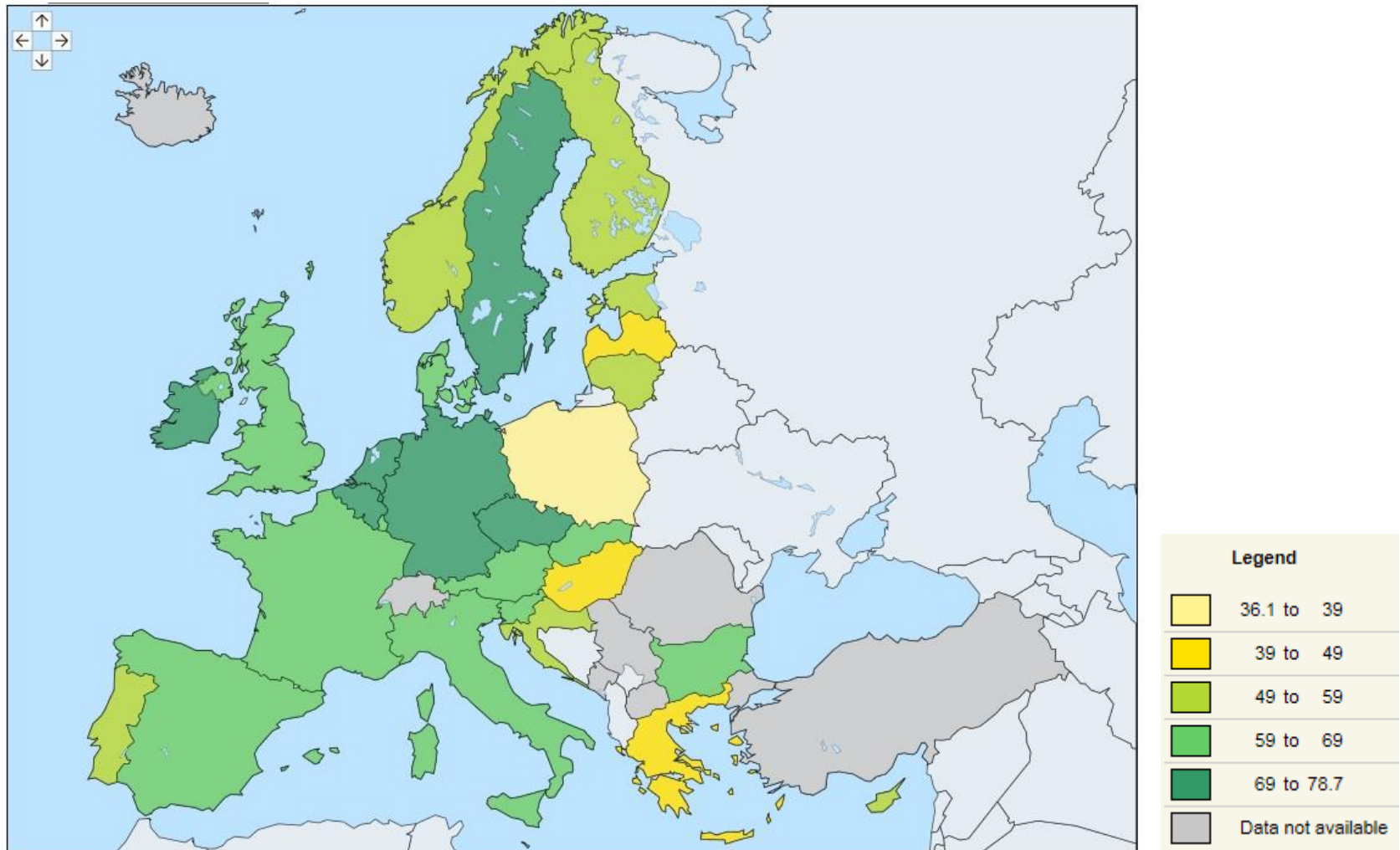
- Povinné osoby (průmysl) musí mít stejné poplatky a podmínky, bez výjimky
  - Nezáleží na velikosti producenta, výrobky zatíží sběrnou síť stejnou měrou
  - Nediskrimance malých podniků
- Spotřebitel musí znát kvalitu sběrné sítě, kterou mu poskytuje EPR systém a / nebo výrobce, kde je, a jak jí správně používat
- Žádné ne/výhody pro jednotlivé obce související např. s velikostí, počtu obyvatel, ...
- Stát musí být schopen kontrolovat výkon a kvalitu EPR systémů na základě transparentních dat a informací

Transparentnost a kvalita

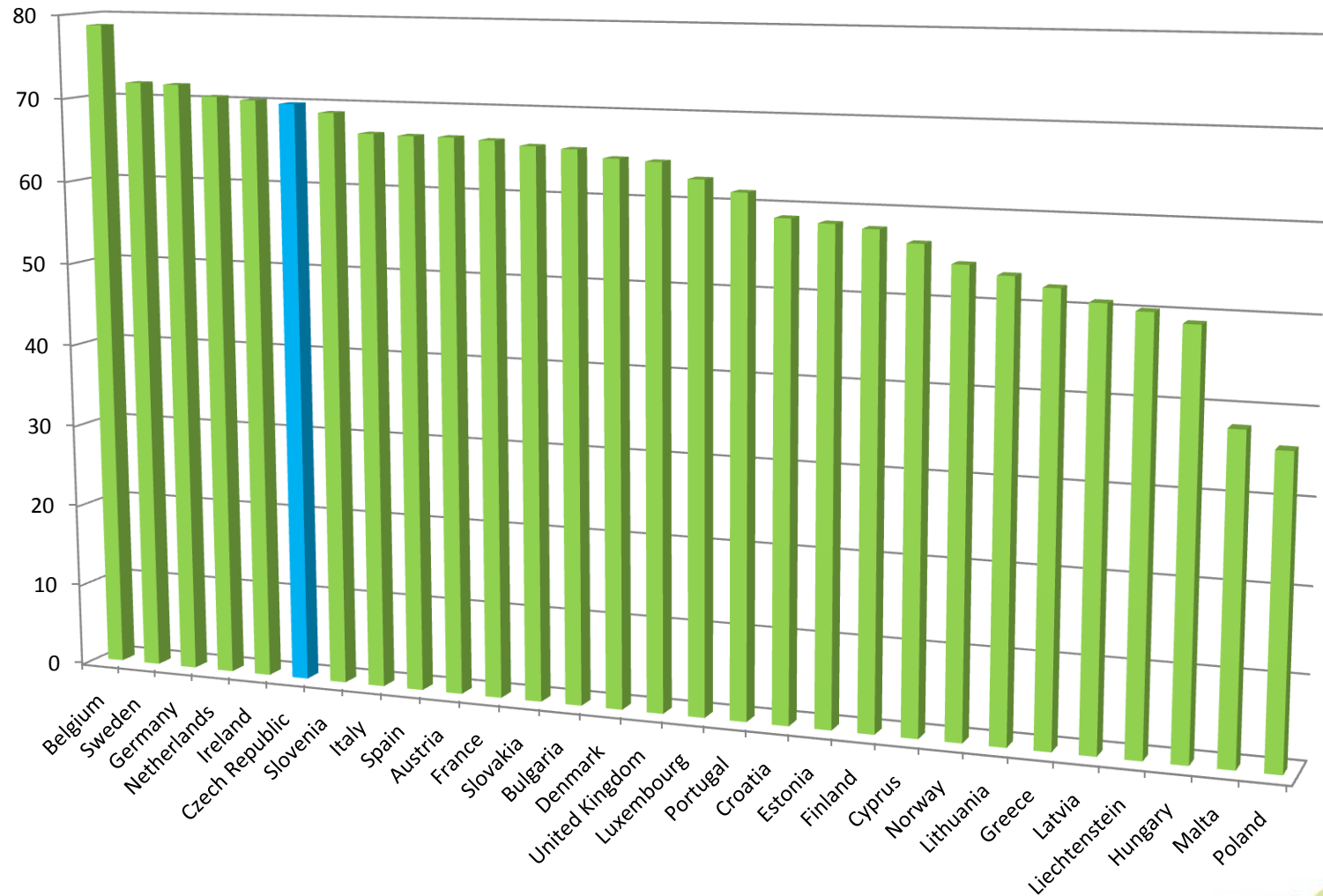
- Transparentnost musí být absolutní vůči státním orgánům, jednotnost podmínek musí být ověřitelná všemi stakeholdery
- Stát stanovuje minimální standardy kvality
- Stát zajišťuje kvalitu informací o výkonnosti EPR systému
- Všichni spotřebitelé, výrobci a obce mají přístup k informacím o kvalitě

EU - Celková recyklace 2013

Zdroj: Eurostat

Srovnání s EU - Celková recyklace

Zdroj: Eurostat 2013

Proč jsou existují tak výrazné rozdíly?

Jaké jsou zkušenosti zemí, které jsou na špici?

- Jasně a dobře kontrolovatelné zákony
- Přehledné rozdělení povinností jednotlivých zúčastněných stran
- Důraz na obalové odpady z domácností
- Zamezení střetu zájmů mezi jednotlivými hráči
- Intenzivní a pozitivní spolupráce - zejména mezi obcemi a systémy rozšířené odpovědnosti výrobce

EPR – různé způsoby implementace

Rakousko, Německo - Duální systém

Výrobci jsou plně zodpovědní za svoz, třídění i recyklaci odpadu; jedná se o zvláštní systém svozu vedle svozu provozovaného místními správními orgány, samosprávy mají malý vliv

Francie, Španělsko, Česká republika - Integrovaný systém

Průmysl řeší svou odpovědnost k odpadům ve spolupráci se samosprávami, přímá kooperace na svozech odpadů

Velká Británie - Obchodovatelné kredity

Mezi průmyslem a svozem odpadu na místní úrovni neexistuje žádné propojení

EPR – různé způsoby implementace

„EPR systémy v rukou povinných osob“ (Belgie, Španělsko, Itálie, Nizozemí, Norsko, Česká republika, Francie, Irsko, Portugalsko...)

Povinné osoby vytvořily jednu neziskovou společnost, která shromažďuje potřebné finance, spolupracuje se samosprávami a zajišťuje sběr tříděného odpadu tím nejekonomičtějším a nejekologičtějším způsobem; závislost na kvalitě konkurence odpadových služeb

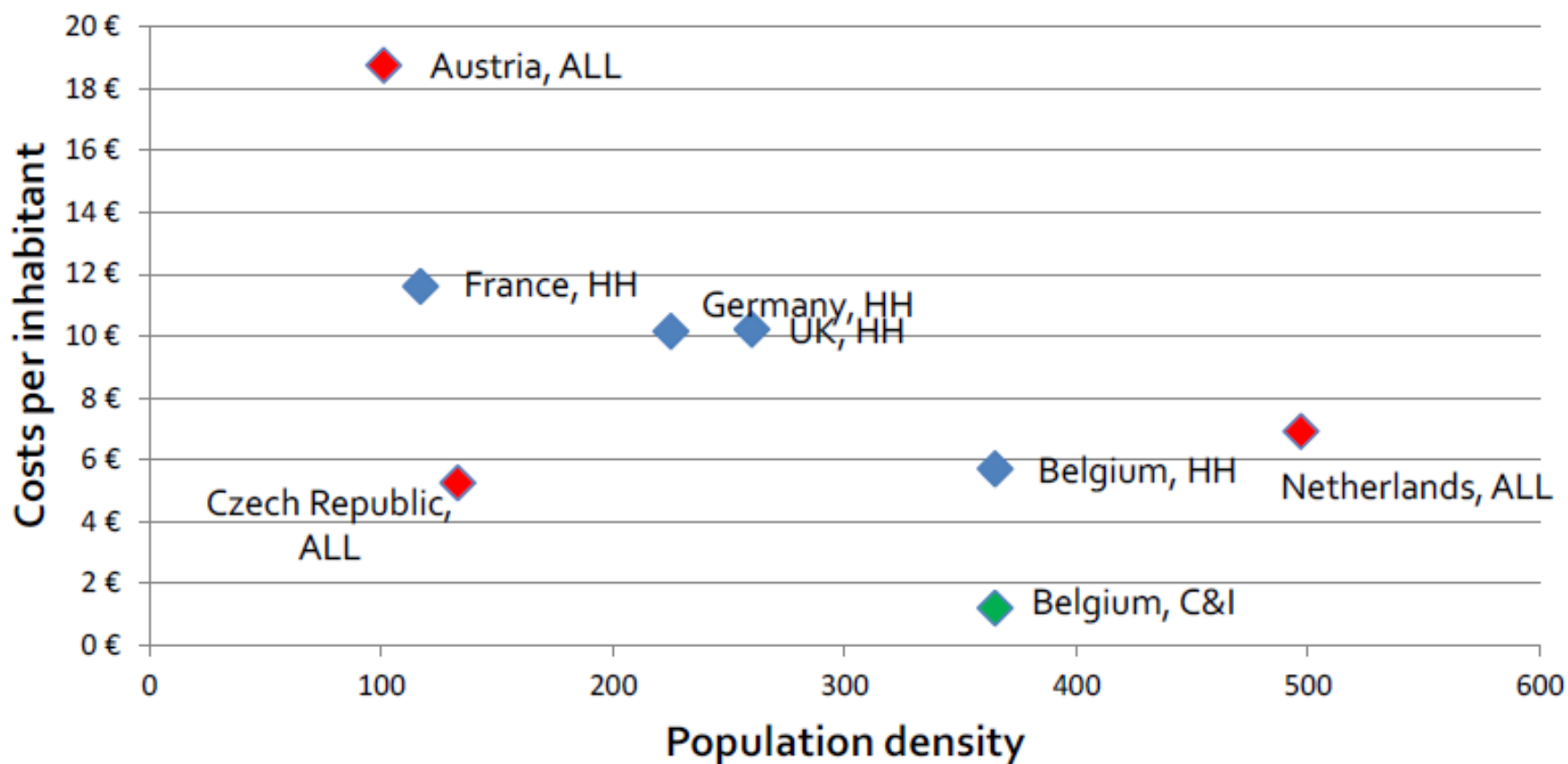
„Vertikálně integrované systémy“ (Německo, Polsko, Rumunsko, Bulharsko..)

Několik (většinou ziskových) společností mezi sebou soutěží o přilákání povinných osob; netransparentní náklady a vnitřní konflikt zájmů, nejednotnost podmínek pro firmy

System obchodovatelných kreditů (Velká Británie)

Mezi průmyslem a svozem odpadu na místní úrovni neexistuje žádná vazba, žádná provozní zodpovědnost; prudké výkyvy nákladů podniků, podle momentálního poměru legislativně vyžadované a skutečně dosahované recyklace, nulový vliv průmyslu na náklady

Srovnání nákladů recyklace v EU

Zdroj: Development of Guidance on EPR Study, DG Environment 2014

Studie BIOIS EPR pro Evropskou komisi

- “Pokud existuje nebo vznikne konkurence mezi několika EPR systémy, měly by si tyto firmy konkurovat férově, v rámci jasného a stanoveného rámce. Kontrolu a stejná pravidla pro všechny, realistické postihy za nesrovnalosti, transparentnost.”
- “Pokud EPR systémy začnou překračovat své role moderátorů a stanou se z nich operátoři sovu a zpracování, je nutné tyto aktivity oddělit (zejména účetně).”
- “Zabezpečit rovný právní přístup pro všechny výrobce např. tak, aby tito měli přístup k členství v EPR systému, pokud o něj stojí.”

Studie BIOIS EPR pro Evropskou komisi

“Pokud si konkuruje několik EPR systémů, je třeba vytvořit nezávislou clearingovou entitu. Ta má následující cíle:

- Centralizaci a shromažďování dodaných dat a kontrolu kvality a úplnosti těchto dat -role “registrační”
- Kontrola plnění (identifikace freeridingu) ve spolupráci s příslušnými orgány ve věci vymáhání plnění.
- Zabezpečení, aby všechny EPR systémy měly stejná pravidla a aby splňovaly veškeré požadavky.“

Studie BIOIS EPR pro Evropskou komisi

“Pokud si konkuruje několik EPR systémů, je třeba vytvořit nezávislou clearingovou entitu. Ta má následující cíle:

- Monitoring podílů na trhu a zabezpečení férového určení individuálních cílů EPR systémů.
- V případě nutnosti organizaci sdílení nákladů na některé operace (např. úhrady místním úřadům, celostátní komunikační kampaně) pomocí standardních smluv s místními úřady nebo vypsáním výběrových řízení.
- Tato struktura může rovněž řídit běžnou komunikaci a aktivity týkající se výzkumu a vývoje.”

Děkuji za pozornost
grolmus@ekokom.cz

